

Krachtlijnen van het internationaal onderwijs- en vormingsbeleid

Eindrapport

Vlaamse Onderwijsraad
Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel
T +32 2 219 42 99
F +32 2 219 81 18
www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

INHOUD

I. EUROPESE UNIE	3
1 Institutionele context	3
1.1 Europa 2020 en het Europees Semester	3
1.2 De voorzitterschappen van de EU	8
2 Onderwijs en vorming 2020	10
2.1 Vergaderingen van de Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport	10
2.2 Erasmus +	11
2.3 Education and Training Monitor 2013	11
2.4 Open onderwijs: innovatief onderwijzen en leren voor iedereen met nieuwe technologie en open leermiddelen	12
2.5 Schoolleiderschap	13
2.6 Een Europese ruimte van vaardigheden en kwalificaties	13
2.7 Innovatief en efficiënt onderwijs en vorming om te investeren in vaardigheden	14
2.8 Raadsconclusies over lerarenopleiding	15
2.9 Raadsconclusies kwaliteitsborging in het onderwijs	15
2.10 Raadsconclusies over taalcompetenties	15
2.11 Beroepsonderwijs en vorming	16
2.12 Hoger onderwijs	18
3 Ontwikkeling in andere beleidsdomeinen	19
3.1 Samen aan de slag voor de jongeren in Europa	19
3.2 Sociale inclusie van jongeren	19
3.3 Jongerengarantie	20
4 Studies en conferenties	21
4.1 Beroepsonderwijs en -vorming	21
4.2 Ondernemerschapsonderwijs	21
4.3 Onderwijsbudgetten	22
4.4 Structuur van onderwijssystemen 2013/2014	23
4.5 Naar een mobiliteitsscorebord	23
II. OESO	24
1 PISA	24
1.1 Resultaten van PISA 2012	24
1.2 PISA in Focus: Leesvaardigheid bij leerlingen met migranten afkomst	24
1.3 PISA for development	25
2 Resultaten van PIAAC	25
3 Resultaten TALIS 2013	26
4 Project 'Governing Complex Education Systems' (GCES)	26
5 De impact van kunstonderwijs	27
6 Innovatieve leeromgevingen	27
7 Internationale studentenmobiliteit	27
8 Onderwijs GPS	28
9 De crisis en de nasleep van de crisis	28
10 Education policy outlook	28
11 Equity, excellence and inclusiveness in education	29

III. UNESCO	30
1 Inclusieve lerarenopleiding	30
2 Millennium Development Goals	30
2.1 Onderwijs in de post-2015 ontwikkelingsagenda	30
2.2 Education for All Global Monitoring report 2013-2014	30
3 Onderwijs verandert levens	31
4 Neurowetenschappen en onderwijs	31
5 MIL (Media and Information Literacy)	31
6 Vernieuwde agenda voor volwasseneneducatie	32
IV. VRIJHANDELSAKKOORDEN	33

I. Europese Unie

---

1 Institutionele context

1.1 Europa 2020 en het Europees Semester

1.1.1 Europees Semester (algemene aanpak)

Alle EU-landen werken samen binnen het politiek kader voor samenwerking 'Europa 2020' en zetten dat kader om in nationale doelen en beleid. Om het beleid van de Lidstaten meer doelgericht te maken en goed op elkaar af te stemmen, hanteert de Europese Commissie sinds 2010 een jaarlijkse cyclus van economische beleidscoördinatie: het Europees semester. Elk jaar maakt de Europese Commissie een gedetailleerde analyse van de economische en structurele hervormingen in iedere lidstaat en formuleert aanbevelingen voor de komende 12-18 maanden.

Het Europees semester start met een **jaarlijkse groeianalyse** door de Europese Commissie (dit in het najaar). Deze omvat de EU-prioriteiten voor economische groei en werkgelegenheid voor het komende jaar. (zie ook punt 1.1.4)

In maart geven de staatshoofden en regeringsleiders op basis van de groeianalyse de **richting aan van het nationaal beleid**.

Op basis van de jaarlijkse groeicijfers analyseert de Europese Raad op zijn voorjaarsbijeenkomst de algemene macro-economische situatie, de vorderingen bij het bereiken van de vijf EU-doelstellingen, de vorderingen bij de uitvoering van de kerninitiatieven. Daarnaast geeft de Raad **beleidssuggesties** vooral over fiscale en macro-economische structurele hervormingen.

In april leggen de EU-landen hun **stabiliteits- en convergentieprogramma's** voor gezonde overheidsfinanciën voor, evenals de nationale hervormingsprogramma's voor slimme, duurzame en inclusieve groei op gebieden als werkgelegenheid, onderzoek, innovatie, energie en sociale inclusie.

In mei/juni velt de Commissie een oordeel over deze programma's en doet **per land de aanbevelingen**. De Raad bespreekt daarop deze aanbevelingen. Elk EU-land krijgt beleidsadvies nog voordat het de laatste hand legt aan zijn ontwerpbegroting voor het komende jaar. Eind juni of begin juli neemt de Raad de aanbevelingen voor de verschillende landen formeel aan (zie ook punt 1.1.5).

Als daar niet binnen de gestelde termijn op wordt gereageerd, kan de Commissie een **beleidswaarschuwing** geven. In geval van een buitensporig begrotingstekort of ernstige verstoring van het macro-economisch evenwicht van een land kan zij bovendien via een beloning of boete een land ertoe aanzetten het advies op te volgen.

[Lees meer op de pagina van het Europees semester](#)

1.1.2 Het meerjarig financieel kader 2014-2020

Brussel, Raad van de EU, 28 juni 2013

Het Iers voorzitterschap van de EU maakte van een overeenkomst over dit 'Multiannual Financial Framework' een topprioriteit. In februari 2013 bereikte de Raad een akkoord over een budget dat de focus legt op maatregelen die competitiviteit, banen en groei bevorderen. Tijdens het Iers voorzitterschap werden onderhandelingen gevoerd met de Lidstaten en het Parlement. Eind juni werd het budget goedgekeurd.

Het budget garandeert, meer dan vroeger, flexibiliteit om tegemoet te komen aan de verplichtingen van de EU en aan onvoorziene budgettaire noden, zelfs indien de financiële middelen beperkt zijn. Ten laatste in 2016 zal het budget geëvalueerd worden.

Bronnen: [Lees meer](#) op de pagina van de Raad van de EU (persmededeling, documenten en samenvatting van het akkoord, video).

1.1.3 Versterking van de Sociale Dimensie van de Economische en Monetaire Unie

Mededeling van de Europese Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, 2 oktober 2013

Op 28 november 2012 publiceerde de Europese Commissie een blauwdruk voor een hechtere Economische en Monetaire Unie (EMU). Aanvullend hierbij benadrukte de Europese Raad van december 2012 en juni 2013 de ontwikkeling van de sociale dimensie van de EMU door sociale dialoog, betere opvolging van de sociale ontwikkelingen en de arbeidsmarktsituatie in de EMU. Dit laatste moet gebeuren door werkgelegenheidsindicatoren en sociale indicatoren te integreren in de beleidscoördinatie die voortvloeit uit het Europees semester.

Daarom stelt de Commissie in de mededeling van oktober 2013 een aantal initiatieven voor om de sociale dimensie van de EMU te versterken. Drie aspecten krijgen bijzondere aandacht:

- een scherper toezicht op de uitdagingen op sociaal en werkgelegenheidsgebied en meer beleidscoördinatie;
- meer solidariteit en krachtigere actie inzake werkgelegenheid en arbeidsmobiliteit;
- sterkere sociale dialoog.

In het waarschuwingsmechanismeverslag (Alert Mechanism Report) is werkloosheid al een van de kernindicatoren. Met het oog op het Europees semester van 2014 worden de volgende aanvullende indicatoren ingevoerd:

- de participatiegraad;
- het percentage langdurig werklozen;
- het jeugdwerkloosheidscijfer (aangevuld door het percentage jongeren dat niet werkt en geen onderwijs of opleiding volgt (NEET's));
- het percentage van de bevolking dat risico loopt op armoede of sociale uitsluiting (aangevuld door de drie subindicatoren: het armoederisicopercentage, het percentage van de bevolking dat aan ernstige materiële deprivatie lijdt, het percentage van de bevolking dat in huishoudens met een lage arbeidsintensiteit woont).

[Lees hier de mededeling van de Europese Commissie](#)

1.1.4 Jaarlijkse groeianalyse 2014

Mededeling van de Commissie, 13 november 2013

De jaarlijkse groeianalyse bekijkt de economische en sociale situatie en zet brede beleidsprioriteiten uit voor de EU in haar geheel voor het komende jaar. Met de aanneming ervan

wordt het startschot gegeven voor het vierde Europees semester. Opvallend is dat de groei begint terug te keren. Lidstaten boeken voortgang in het corrigeren van de onevenwichtigheden van voor de crisis.

In het komende jaar wil de Commissie volgende **vijf hoofdprioriteiten** aanhouden:

- een gedifferentieerd, groeivriendelijk beleid van begrotingsconsolidatie;
- herstel van de kredietverschaffing aan de economie;
- groei en concurrentievermogen bevorderen, nu en voor de toekomst;
- werkloosheid en de sociale gevolgen van de crisis aanpakken;
- het overheidsapparaat moderniseren.

Opvallende elementen voor het onderwijs hierin zijn:

- Opnieuw de sterke oproep om investeringen met impact op de lange termijn in onderwijs, research, innovatie, energie en klimaat te beschermen evenals de meest kwetsbaren.
- Een oproep om de implementatie van de dienstenrichtlijn te verbeteren, met inbegrip van een screening van de beperkingen in de toegang tot gereguleerde beroepen. Hiervoor moeten minder restrictieve systemen komen.
- Een versnelling van de modernisering van de nationale research systemen, in overeenstemming met de doelen van de European Research Area.

Een hernieuwd pleidooi voor een innovatie in onderwijs en versterken van vaardigheden. De EU hinkt achterop in het bereiken van de onderwijsdoelen 2020 (deelname HO en voortijdig schoolverlaten). Bovendien heeft volgens de OECD 20% van de EU werknemers een ernstig tekort in vaardigheden, lage geletterdheid, gecijferdheid (zie ook PIAAC, punt 2 pagina 28). 25 % mist essentiële ICT-vaardigheden. Dit leidt tot inefficiënties op de arbeidsmarkt. Nog eens herhaalt de Commissie de wenselijkheid van investeringen in onderwijsinnovatie, met inbegrip van levenslang leren, duale systemen en een verbetering van de overgang tussen school en werk. Dit kan door stages en werkplekleren. Hiervoor moet het Jeugdgarantieplan worden geïmplementeerd.

In de jaarlijkse groeianalyse (JGA) worden ook aanbevelingen gedaan over hoe **het Europees semester moet worden verdiept**:

- De nationale verantwoordelijkheid voor de landenspecifieke aanbevelingen op EU-niveau moet worden versterkt. Daarom moeten de Lidstaten de nationale parlementen, sociale partners en burgers meer bij het proces betrekken om ervoor te zorgen dat de belangrijke hervormingen worden begrepen en aanvaard.
- De Lidstaten van de eurozone moeten meer tijd besteden aan het coördineren van de belangrijkste hervormingen – vooral op de arbeids- en productmarkten – alvorens deze op nationaal niveau worden doorgevoerd.
- De Lidstaten moeten de landenspecifieke aanbevelingen die zij elk voorjaar ontvangen beter implementeren.

Bij de mededeling hoort een werkdocument van de Commissie 'Overview of progress in implementing country-specific recommendations by Member State' (zie ook punt 1.1.5).

Lees hier de [JGA 2014](#) en het [begeleidend document](#).

1.1.5 Hervormingsprogramma's en landenspecifieke aanbevelingen

In opvolging van het Europees Semester zoals hierboven beschreven, dienden de lidstaten hun nationale hervormingsprogramma's en hun stabiliteits- of convergentieprogramma's in. De resultaten van de evaluatie door de Europese Commissie werden op 2 juni 2014 bekendgemaakt, samen met de landenspecifieke aanbevelingen.

De landenspecifieke aanbevelingen werden geformuleerd in een Mededeling van de Europese Commissie, onder de titel '[Building Growth](#)'. Deze Mededeling bevat twee bijlagen. Bijlage 1 biedt een overzicht van de aanbevelingen. Bijlage 2 beschijft de stand van zaken ten overstaan van de Europa 2020-doelen in de Lidstaten. Meer gedetailleerde informatie is beschikbaar in een analytisch werkdocument van de Commissie.

[Meer informatie op de website van de Commissie.](#)

[Lees hier de ingezonden programma's van de Lidstaten en de analyse door de Europese Commissie.](#)

[Lees hier het nationaal hervormingsprogramma voor België](#), ingediend op 25 april 2014.

Lees hier het verslag van het directoraat-generaal Economische en financiële zaken '[Macro-economische onevenwichtigheden voor België](#)'.

Aanbeveling van de Raad over het nationale hervormingsprogramma 2014 van België met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2014 van België.

De Raad formuleerde voor België [zes aanbevelingen](#), waarvan één rechtstreeks gelinkt aan onderwijs en vorming met het oog op verhogen arbeidsmarktparticipatie: 'De Raad beveelt aan arbeidsmarktparticipatie te verhogen, met name door de negatieve financiële prikkels om te gaan werken te beperken, door de toegang tot de arbeidsmarkt te bevorderen voor outsiders zoals jongeren en personen met een migratieachtergrond, door de beroepsmobiliteit te vergroten, en door discrepanties tussen aangeboden en gevraagde vaardigheden en het probleem van vroegtijdig schoolverlaten aan te pakken. Ook door overal in het land de partnerschappen tussen de overheid, openbare arbeidsbemiddelingsdiensten en onderwijsinstellingen te versterken om in een vroeg stadium gepersonaliseerde bijstand aan jongeren te verlenen.'

1.1.6 Stocktaking van de Europa 2020-strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei

Mededeling van de Commissie, 5 maart 2014

Vier jaar na de lancering van de Europa 2020-strategie, is de EU ook bezig met een evaluatie van de lopende processen in het kader van de Europa 2020-strategie. De Commissie heeft nog geen beleidsconclusies getrokken, noch aanbevelingen geformuleerd. Gezien de enorme veranderingen die de EU, de Lidstaten, steden en regio's hebben ondergaan ten gevolge van de crisis, acht de Commissie het noodzakelijk om een openbare raadpleging te lanceren van stakeholders in de EU, over welke lessen geleerd werden en over de belangrijkste factoren die bepalend zullen zijn voor de EU post-crisis groeistrategie (zie ook punt 1.1.7). Na de consultatie zal de Commissie voorstellen doen voor het verderzetten van de strategie begin 2015.

Om dit evaluatieproces te ondersteunen publiceerde de Commissie een mededeling die bestaat uit twee delen:

- Waar staat Europa na vier jaar?
- Heeft de Europa 2020-strategie gewerkt? Rol van de doelen, van de vlaggenschipinitiatieven, van het Europees Semester.

De EU zit op koers om de doelen op vlak van onderwijs, klimaat en energie te bereiken, of toch te benaderen. Dat is niet het geval voor tewerkstelling, onderzoek en ontwikkeling en armoedebestrijding.

De resultaten voor de onderwijsdoelen (terugdringen van voortijds schoolverlaten tot minder dan 10 % en het aandeel van de 30-34 jarigen met hoger onderwijsdiploma verhogen tot minstens 40 %). Deze doelen zijn realiseerbaar tegen 2020:

- Het aandeel van voortijdig schoolverlaters is gezakt van 15.7 % in 2005 tot 12.7 % in 2012; de helft van de Lidstaten heeft zijn doel al bereikt. Een deel van deze daling is te verklaren door de verminderde werkgelegenheid, maar er is ook evidence van structurele verbeteringen, en men verwacht dat de trend zal aanhouden, weliswaar aan een trager tempo.
- Het aandeel van jongeren met een hoger onderwijsdiploma is gestegen van 27.9 % in 2005 tot 35.7 % in 2012. Dit wisselt van land tot land, maar de trend wordt als structureel beschouwd, en men verwacht dat het 2020 doel zal worden bereikt.

Bij de mededeling horen bijlagen:

- Bijlage I: De belangrijkste stappen in het Europees Semester;
- Bijlage II: Een overzicht, voor elk van de Europa 2020-doelen, van:
  - de vooruitgang op EU-niveau en mogelijke scenario's tot 2020;
  - de laatst beschikbare gegevens over prestaties op nationaal niveau en nationale doelen voor 2020;
  - trends in nationale prestaties, met internationale vergelijking waar mogelijk.
- Bijlage III: Stand van zaken van de vlaggenschipinitiatieven.

[Lees hier de mededeling en de bijlagen](#)

De Raad heeft een eerste discussie gehouden op basis van deze mededeling tijdens de vergadering in maart 2014. Teneinde sturing te geven aan de besprekingen over het Europees Semester 2014, heeft de Raad bijzondere nadruk gelegd op volgende beleidsaspecten:

- versterking van het concurrentievermogen;
- ondersteuning van banencreatie;
- bestrijding van werkloosheid, vooral jeugdwerkloosheid;
- follow-up van de hervormingen die het functioneren van de arbeidsmarkten moeten verbeteren.

Door de crisis is achterstand opgelopen bij het halen van de kerndoelen van de strategie en de hardnekkige problemen die de groei in Europa negatief beïnvloeden zijn niet opgelost. De Europese Raad vraagt meer inspanningen te leveren om de Europa 2020-doelen te bereiken en ziet uit naar de geplande evaluatie van de strategie in 2015.

Lees hier de [conclusies van de Europese Raad 20/21 maart 2014](#)

1.1.7 Openbare raadpleging over de toekomst van de Europa 2020-strategie

Op 5 mei 2014 lanceerde de Europese Commissie een openbare raadpleging om de meningen van alle stakeholders te verzamelen om de strategie verder te ontwikkelen voor de periode 2015-2020.

De [consultatie](#) is open tot 31 oktober 2014.

Als bijlage bij de raadpleging wordt, naast de mededeling van de Commissie (stocktaking) ook het [Eurostatrapport](#) gevoegd met een overzicht van de trends ten overstaan van de indicatoren van Europa 2020, met een specifiek hoofdstuk gewijd aan onderwijs en vorming.

1.2 De voorzitterschappen van de EU

De drie achtereenvolgende EU-voorzitterschappen Ierland, Litouwen en Griekenland werken samen als trojka voor de duur van 18 maanden. Ze hebben een gezamenlijk beleidsprogramma opgesteld waar zij als voorzittende landen aan werken.

Ierland was voorzitter van 1 januari t/m 30 juni 2013, Litouwen van 1 juli t/m 31 december 2013 en Griekenland van 1 januari t/m 30 juni 2014.

1.2.1 Het Iers voorzitterschap van de EU: de resultaten

Het [rapport](#) biedt een overzicht van de verwezenlijkingen van het Iers voorzitterschap, samen met de Lidstaten.

Op vlak van onderwijs:

- mededeling van de Europese Commissie 'Een andere kijk op onderwijs' en de jaarlijkse groeianalyse 2013 en Raadsconclusies over investeren in onderwijs en vorming (februari 2013);
- akkoord over Erasmus+;
- herziening richtlijn beroepskwalificaties;
- Raadsconclusies over de sociale dimensie van hoger onderwijs;
- lancering van U-Multirank.

Meer over de resultaten van het Iers voorzitterschap op www.eu2013.ie.

1.2.2 Het Litouws voorzitterschap van de EU: de prioriteiten

De titel van het programma van het voorzitterschap is '[For a Credible, Growing and Open Europe](#)'.

De prioriteiten van het Litouws voorzitterschap op gebied van onderwijs en vorming zijn gebaseerd op:

- nationale prioriteiten;
- de Europa 2020- strategie;
- onderwijs en vorming 2020 strategisch raamwerk;
- de jaarlijkse groeianalyse 2013.

De prioriteiten (onder de gemeenschappelijke noemer 'kwaliteit en efficiëntie'):

- internationalisering van hoger onderwijs;

- efficiënte financiering van hoger onderwijs;
- leiderschap in onderwijs;
- meer inclusief beroepsonderwijs en –vorming;
- Open Educational Resources.

Er was één vergadering van de Raad van onderwijsministers op 25 november 2013. Op de agenda:

- Raadsconclusies over de globale dimensies van Europees hoger onderwijs;
- Raadsconclusies over leiderschap in onderwijs;
- beleidsdebat over Open Educational Resources.

Het [rapport](#) biedt een overzicht van de verwezenlijkingen van het voorzitterschap.

<http://www.eu2013.lt/en/>

1.2.3 Het Grieks voorzitterschap van de EU

Het programma van het Grieks voorzitterschap omvat vier grote actiedomeinen:

- groei, tewerkstelling, cohesive;
- verdere integratie van de EU/Eurozone;
- migratie, grenzen, mobiliteit;
- maritiem beleid (horizontale prioriteit).

De verkiezingen voor het Europees Parlement zullen plaatsvinden tijdens dit voorzitterschap.

Tijdens de Raad van onderwijsministers van 25-26 november 2013 stelde de Griekse delegatie de prioriteiten op vlak van onderwijs voor:

- innovatief onderwijs in de context van sociale cohesie;
- strijd tegen vroegtijdig schoolverlaten;
- vreemde talen;
- promotie van beroepsonderwijs;
- voorschools onderwijs;
- erkenning van formeel en niet-formeel leren.

Tijdens het Grieks voorzitterschap komt de Raad van ministers van Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport samen op 24 februari en 20 mei 2014. Op de agenda voor onderwijs en vorming staan:

- Raadsconclusies (februari 2014) over 'Efficiënt en innoverend onderwijs en vorming om te investeren in vaardigheden';
- Een conferentie over beroepsonderwijs en –vorming die focust op de mismatch van vaardigheden tussen vraag en aanbod van het onderwijs- en vormingssysteem;
- Raadsconclusies (mei 2014) over kwaliteitsborging op alle niveaus van onderwijs en vorming (met focus op mobiliteit van kwalificaties);
- Een conferentie over U-Multirank;
- Een conferentie over de implementering van Erasmus+;
- Een discussie over een benadering van de nieuwe Europese benchmark op vlak van talen (mei 2014);
- Raadsconclusies (mei 2014) over lerarenopleiding;

- Focus op sociale cohesie (conferentie over voorschools onderwijs en vroegtijds schoolverlaten).

[De kalender](#)

[Programma en prioriteiten](#)

Website van het voorzitterschap: <http://gr2014.eu>

1.2.4 Het Italiaans voorzitterschap van de EU (juli – december 2014)

Tijdens de raad van de Europese Unie van 20 mei 2014 informeerde de Italiaanse delegatie over de prioriteiten:

- innovatie, creativiteit en ondernemerschap bevorderen;
- de rol van onderwijs en vorming in de context van de review van Europa 2020;
- welbevinden op school;
- bevorderen van meertaligheid vanaf vroege leeftijd.

2 Onderwijs en vorming 2020

2.1 Vergaderingen van de Raad voor Onderwijs, Jeugd, Cultuur en Sport

2.1.1 25 november 2013

De EU-ministers van onderwijs hebben op 25 november 2013 volgende raadsconclusies aangenomen:

- conclusies over effectief leiderschap in onderwijs (zie ook punt 2.5.3);
- conclusies over het verbeteren van de sociale inclusie van jongeren niet in werkgelegenheid, onderwijs of vorming (NEET's) (zie ook punt 3.3);
- conclusies over de globale dimensie van Europees hoger onderwijs (zie ook punt 2.12.1).

[Persbericht](#)

2.1.2 24 februari 2014

De EU-onderwijsministers hebben conclusies aangenomen over efficiënte en innoverende vormen van onderwijs en opleiding als investering in vaardigheden, ter ondersteuning van het Europees semester 2014 (zie ook punt 2.7). Investeren in onderwijs en vorming is cruciaal om de vaardigheidskloof te verminderen en om werkloosheid te bestrijden. Er is bezorgdheid omdat in sommige lidstaten de budgetten voor onderwijs en vorming stagneren of zelfs verminderen.

In deze conclusies worden de lidstaten uitgenodigd een doeltreffend en inclusief onderwijs- en opleidingsbeleid te voeren, waarin zij rekening dienen te houden met de behoeften van lerenden uit kansarme groepen, en digitale leervormen op te nemen in het reguliere onderwijs.

De ministers hielden een oriënterend debat over vaardigheden en inzetbaarheid, in het licht van de resultaten van PISA en PIAAC. Gastsprekers Frank Vandenbroucke en Frank-Jürgen Weise (Duitsland) openden het debat. Het debat spitste zich voornamelijk toe op twee vragen:

- Hoe kunnen wij een beter inzicht verwerven in de ontwikkeling van behoeften aan vaardigheden op de arbeidsmarkt?
- Hoe kunnen wij het onderwijsbeleid beter doen inspelen op die veranderende behoeften?

[Persbericht](#)

2.1.3 20 mei 2014

Volgende raadsconclusies werden aangenomen:

- effectief opleiden van leraren (zie ook punt 2.8)
- meertaligheid en beheersing van vreemde talen (zie ook punt 2.10)
- kwaliteitsborging ter ondersteuning van onderwijs en vorming (zie ook punt 2.9)

De Raad heeft ook een beleidsdebat gehouden rond het onderwerp 'grensoverschrijdend onderwijs: nieuwe kansen en uitdagingen'.

[Persbericht](#)

2.2 Erasmus+

Dublin, 26 juni 2013

Onder Iers voorzitterschap werd een akkoord bereikt met de Lidstaten en het Europees Parlement over het nieuwe programma voor onderwijs, vorming, sport en jeugd. De naam van het programma wordt Erasmus+.

Lees meer op de [pagina van het Iers voorzitterschap](#) en van de [Europese Commissie](#).

2.3 Education and Training Monitor 2013

30 oktober 2013

Op vraag van de Raad, is de 'Education and Training Monitor' een jaarlijks rapport dat elke herfst wordt voorgesteld door de Commissie, en dat de voortgang duidelijk maakt ten overstaan van de benchmarks en indicatoren uit het strategisch raamwerk voor onderwijs en vorming (ET 2020). Hierin zijn ook de onderwijsgerelateerde benchmarks uit de Europa 2020-strategie vervat.

Deze 'Education and Training Monitor' focust ook op de landenspecifieke aanbevelingen op vlak van onderwijs en vorming, en draagt bij aan de analytische basis voor het volgende Europees Semester.

De tien belangrijkste conclusies:

- Zestien lidstaten verlaagden hun uitgaven op vlak van onderwijs tussen 2008 en 2011;
- De tewerkstellingsgraad van afgestudeerden met minstens een diploma hoger secundair onderwijs is 75.7 % (82 % in 2008);
- Transitie van onderwijs naar werk kan worden gefaciliteerd door kwaliteitsvolle stages en vormen van duaal leren;
- Vroegtijdig schoolverlaters hebben problemen met de overgang school – werk;
- Een globale 'race for talent' wijzigt het hoger onderwijslandschap;

- 20 % van de 16- tot 65-jarigen haalt slechts basisniveau geletterdheid, 24 % voor gecijferdheid;
- Slechts de helft van de EU-bevolking van 15 jaar en ouder is het ermee eens dat scholen heeft geholpen om ondernemerscompetenties te ontwikkelen;
- Ongelijkheid blijft bestaan in Europese onderwijs- en vormingssystemen;
- We moeten dringend herdenken hoe we leraren, schoolleiders en lerarenopleiders kunnen aantrekken, opleiden en ondersteunen;
- Europa loopt achterop op vlak van OER (Open Educational Resources) en MOOCs (Massive Open Online Courses).

Meer over de Monitor, belangrijkste bevindingen, 28 individuele landenrapporten en dynamische online tools op http://ec.europa.eu/education/library/publications/monitor13_en.pdf.

Het rapport van [Eurydice 'Education and Training in Europe 2013'](#) is complementair bij de 'Education and Training Monitor'. Het biedt een overzicht van beleidsmaatregelen genomen sinds 2011, het jaar volgend op de lancering van de Europa 2020-strategie. Het is gebaseerd op Eurydia (hoofdstuk 14: 'Ongoing reforms and policy developments') en op de nationale hervormingsprogramma's die werden overgemaakt aan de Europese Commissie.

Het focust op hervormingen in vier thematische domeinen die direct relevant zijn voor de Europa 2020-strategie:

- vroegtijds schoolverlaten;
- hoger onderwijs;
- jeugdwerkloosheid en beroepsonderwijs en -vorming;
- levenslang leren.

2.4 Open onderwijs: innovatief onderwijzen en leren voor iedereen met nieuwe technologie en open leermiddelen

Mededeling van de Europese Commissie, 25 september 2013

'Open het onderwijs' is een gezamenlijk initiatief, dat wordt geleid door Androulla Vassiliou, commissaris voor Onderwijs, cultuur, meertaligheid en jeugdzaken en Neelie Kroes, vicevoorzitter van de Commissie, bevoegd voor de digitale agenda. Het initiatief is gericht op drie kerngebieden:

- het scheppen van innovatiekansen voor organisaties, leraren en leerlingen;
- toename van het gebruik van open leermiddelen (Open Educational Resources; OER's), waarbij gewaarborgd wordt dat de met openbare middelen gecreëerde onderwijsmaterialen vrijelijk beschikbaar zijn;
- een betere ICT-infrastructuur en connectiviteit op scholen.

De Mededeling bestaat uit vier onderdelen:

- Open leeromgevingen: kansen om te innoveren voor organisaties, lerenden en leraren;
- OER (Open Educational Resources of open leermiddelen): kansen om de kwaliteit en de toegankelijkheid van open kennis te verbeteren;
- Connectiviteit en innovatie: partnerschappen voor infrastructuur, nieuwe producten en diensten en interoperabiliteit;
- Een gezamenlijke inspanning om de mogelijkheden van de digitale revolutie te benutten.

Aan elk van deze vier gebieden koppelt de Commissie een reeks acties.

[Persbericht](#) met link naar de mededeling en naar achtergronddocumenten.

2.5 Schoolleiderschap

2.5.1 Conferentie onder het Litouws voorzitterschap van de EU

2.5.2 Vilnius, 9-10 september 2013

Keynotesprekers waren Dr. Michael Schratz, professor Onderwijs in het departement Lerarenopleiding en Schoolonderzoek van de Universiteit van Innsbruck (Oostenrijk) (auteur van het rapport 'Leading towards the emerging future in a rapidly changing world'); Dr. Pasi Sahlberg uit Finland, algemeen directeur van het Nationaal Centrum voor Internationale Mobiliteit en Samenwerking (auteur van het rapport 'School leadership and the Global Educational Reform Movement'); Dr Beatriz Pont, analist in DG Onderwijs van de OESO (auteur van het rapport: 'Looking ahead: Trends and perspectives on school leadership').

De resultaten van deze conferentie leidden mee tot Conclusies van de Raad in november 2013 (zie ook punt 2.5.2).

De [website van de conferentie](#)

2.5.3 Raadsconclusies schoolleiderschap

Raad van ministers van Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport, 25 november 2013

De Raad heeft conclusies aangenomen over effectief leiderschap in het onderwijs. Aan de lidstaten wordt gevraagd schoolleiderschap aantrekkelijker te maken, de autonomie van de onderwijsinstellingen en van schoolleiders te ondersteunen voor wat betreft pedagogische aangelegenheden en de interne toewijzing van middelen, met dien verstande dat zij de noodzakelijke middelen dienen te hebben om aan te passen aan specifieke en veranderende lokale omstandigheden.

De conclusies pleiten ook voor de ontwikkeling van innovatieve benaderingen van schoolleiderschap, bijvoorbeeld door het aangaan van strategische partnerschappen onder het Erasmus+-programma, en door hen aan te moedigen om samen te werken met bedrijven, maatschappelijke organisaties en de verschillende niveaus van de onderwijsinstellingen, zowel internationaal als binnen de lokale gemeenschap.

De Commissie stelde ook voor dat het belangrijk zou zijn om de administratieve lasten voor de leiders te verlichten zodat zij meer van hun tijd kunnen besteden aan fundamentele kwesties zoals de kwaliteit van het leren, de inhoud van het curriculum en het personeel.

[De conclusies](#)

2.6 Een Europese ruimte van vaardigheden en kwalificaties

De Europese Commissie wil de mening van stakeholders kennen over problemen die Europeanen kennen betreffende de transparantie en erkenning van hun vaardigheden en kwalificaties

wanneer ze binnen en tussen Europese lidstaten verhuizen, over de doeltreffendheid van bestaande Europese beleidsmaatregelen en instrumenten, en over de mogelijke voordelen van het ontwikkelen van een Europese ruimte van vaardigheden en kwalificaties.

Onder meer volgende onderwerpen komen aan bod:

- Hoe een sterkere klemtoon leggen op hogere en meer relevante vaardigheden?
- Verder versterken van banden tussen onderwijs/vorming, mobiliteit en arbeidsmarkt;
- Aanpassen aan internationale trends;
- Coherentie van instrumenten en beleid verzekeren en de leerresultatenbenadering verder implementeren;
- Zorgen voor duidelijke regels en procedures voor de erkenning van vaardigheden en kwalificaties;
- Meer focus op kwaliteitsgarantie;
- Zorgen dat gebruikers één toegangspunt hebben om informatie te verkrijgen.

De [consultatie](#) was open tot 15 april 2014.

De resultaten van de consultatie zullen meegenomen worden in een mededeling die de Europese Commissie wellicht zal publiceren in 2015.

2.7 Innovatief en efficiënt onderwijs en vorming om te investeren in vaardigheden

24 februari 2014

Deze conclusies zijn een eerste reactie op het onderwijsluit van de 2014 Jaarlijkse Groei Analyse, die het startschot gaf voor het Europees Semester, op de bevindingen van PIAAC en PISA en op de Mededeling van de Commissie 'Naar een opener onderwijs: innovatief onderwijzen en leren voor iedereen met nieuwe technologie en open leermiddelen'.

De conclusies focussen op de nood aan onderwijs- en vormingssystemen die vaardigheden verhogen om ervoor te zorgen dat jongeren en volwassenen met weinig vaardigheden het soort vaardigheden en competenties verwerven die relevant zijn voor de arbeidsmarkt van vandaag. Onderwijs en vorming worden beschouwd een strategische rol te spelen in het ondersteunen van economisch herstel in Europa.

Met de bedoeling onderwijs en vorming meer zichtbaar te maken in het Europees Semester 2014, is de Raad het erover eens te focussen op:

- langetermijninvesteringen in het moderniseren van systemen voor onderwijs en vorming en de ontwikkeling van vaardigheden;
- alle mensen uit alle leeftijdsgroepen uitrusten met betere en meer relevante vaardigheden;
- het vergemakkelijken van de overgang tussen school en werk, door werkplekleren te promoten;
- het blijven moderniseren van methodes en het gebruik maken van digitale leermogelijkheden.

De [conclusies](#) nodigen de lidstaten uit om efficiënt en inclusief onderwijs- en vormingsbeleid te ontwikkelen, dat rekening houdt met de noden van lerenden uit kansengroepen en dat digitale vormen van leren integreert.

2.8 Raadsconclusies over lerarenopleiding

Council conclusions on effective teacher education, 20 mei 2014

Deze conclusies hebben betrekking op concrete thema's zoals hoe de beste kandidaten aantrekken en behouden, hoe de relevantie van programma's van lerarenopleiding verzekeren, hoe de mogelijkheden van nieuwe technologieën beter benutten. De conclusies benadrukken dat het belangrijk is de professionele competenties van lerarenopleiders zelf te identificeren, net als de kennis, vaardigheden en attitudes die ze toekomstige leraren moeten helpen ontwikkelen. De conclusies onderlijnen nogmaals het groot belang van lerarenopleiding (initieel, en in service) om kwaliteitsvol onderwijzen te verzekeren, wat dan op zijn beurt een sleutelfactor is tot het behalen van betere leerresultaten en onderwijssucces.

De conclusies verwijzen naar het rapport van Eurydice (2013) met als titel 'Key data on teachers and school leaders in Europe', en naar het rapport van de Thematische Werkgroep.

De Commissie vraagt de Lidstaten om de ontwikkeling te stimuleren van comprehensieve raamwerken voor beroepscompetenties voor leraren, met aandacht voor de verschillende fases in hun onderwijscarrière en met aandacht voor verschillende onderwijsomstandigheden. Deze raamwerken moeten voldoende soepel zijn, kunnen aangepast worden aan veranderende noden, en moeten besproken worden in samenwerking met de relevante stakeholders.

De Commissie stimuleert Lidstaten om goede praktijken uit te wisselen op vlak van beleid en voorzieningen voor lerarenopleiders. Ze verwijst naar de resultaten van TALIS (OESO) die beschikbaar zullen zijn op 25 juni.

[De conclusies](#)

2.9 Raadsconclusies kwaliteitsborging in het onderwijs

Council conclusions on quality assurance supporting education and training, 10 mei 2014

Er waren eerder al rapporten over de stand van zaken op vlak van kwaliteitsborging in hoger onderwijs (zie ook punt 2.12.1) en in VET (zie ook punt 2.11.3). De conclusies hebben niet enkel betrekking op hoger onderwijs en beroepsonderwijs, maar ook op kwaliteitsborging voor schoolonderwijs en voorschoolonderwijs, en voor grensoverschrijdend onderwijs. Kwaliteit is belangrijk op alle onderwijsniveaus, dus moet er op een integrale manier naar gekeken worden.

[De conclusies](#)

2.10 Raadsconclusies over taalcompetenties

Council conclusions on multilingualism and the development of language competences, 20 mei 2014.

Een recente studie (Eurydice) toont aan dat het niveau van kennis van een vreemde taal in Europa over het algemeen vrij pover is: zowat de helft van de Europeanen zijn niet in staat een gesprek te voeren in een andere taal dan hun moedertaal. Toch is het kennen van een vreemde taal een sleutelcompetentie die bijdraagt tot mobiliteit, inzetbaarheid en persoonlijke ontwikkeling, in lijn met de doelstellingen van Europa 2020.

De Raad nodigt de Lidstaten uit om maatregelen te nemen/te verbeteren met het oog op de promotie van meertaligheid en het verhogen van de kwaliteit en efficiëntie van talenonderwijs. De EU en de Lidstaten zouden vooruitgang op vlak van taalcompetenties moeten evalueren. In de bijlage bij de conclusies wordt verduidelijkt waarop die evaluatie gebaseerd is: het percentage leerlingen van 15 (of 14 of 16 naargelang de lidstaat) die niveau B1 halen (independent user) in de tweede taal. Welke de tweede taal is (de taal die het vaakst wordt onderwezen, naast de instructietaal), wordt bepaald door de Lidstaat. Enkel EU-talen kunnen beschouwd worden als tweede taal.

De Commissie had aangedrongen op een Europese benchmark voor vreemde talenkennis; die is er niet gekomen, omwille van de complexiteit en diversiteit van het taalkundig landschap in de EU.

[De conclusies](#)

2.11 Beroepsonderwijs en vorming

2.11.1 Lancering van de 'European Alliance for Apprenticeships'

Leipzig, 2 juli 2013

De plannen van de Europese Commissie om een Europese Alliantie voor leerlingplaatsen te lanceren werd aangekondigd als onderdeel van het initiatief '[Een andere kijk op onderwijs](#)' en het [Jeugdwerkgelegenheidspakket](#). Het is tevens een cruciaal onderdeel van de mededeling van de Europese Commissie van 19 juni 2013 '[Working together for Europe's young people](#)'.

De doelstelling van de Alliantie is bij te dragen tot de strijd tegen de jeugdwerkloosheid door aanbod en kwaliteit van leerlingplaatsen in de EU te verhogen. Dit zal mogelijk gemaakt worden door het opzetten van brede partnerschappen van stakeholders in onderwijs en werkgelegenheid. Het is belangrijk dat de houding ten opzichte van leerlingplaatsen verandert. De Alliantie zal meer bepaald de meest succesvolle leerlingstelsels in de EU identificeren en in elke Lidstaat helpen zoeken naar de meest aangewezen oplossingen.

[Het persbericht](#)

2.11.2 Een kwaliteitskader voor stages

Mededeling van de Europese Commissie, 4 december 2013 en aanbevelingen van de Raad, 10 maart 2014

Kwaliteitsvolle stages zijn een belangrijk onderdeel van de Jeugdgarantie die momenteel door de lidstaten geïmplementeerd wordt (zie ook punt 3.3). De aanbeveling voor een jeugdgarantie vraagt de lidstaten ervoor te zorgen dat alle jongeren tot de leeftijd van 25 jaar binnen vier

maanden nadat zij het formele onderwijs hebben verlaten of werkloos zijn geworden, een goede baan, voortgezet onderwijs, een plaats in het leerlingstelsel of een stage krijgen aangeboden.

Een recente consultatie door de Commissie stelt vast dat er veel problemen zijn met stages in de EU, meer bepaald op twee vlakken:

- onvoldoende leerinhoud;
- onaangepaste werkomstandigheden.

Het kwaliteitskader voor stages dat de Europese Commissie voorstelt heeft als doel ervoor te zorgen dat stagiairs voordeel kunnen halen uit een kwaliteitsvolle leerervaring. Het kader is gebaseerd op het principe van transparantie. Lidstaten moeten ervoor zorgen dat, bijvoorbeeld, stagiairs op voorhand weten of ze betaald zullen worden of niet. Werkgevers moeten de werkomstandigheden en voorwaarden duidelijk omschrijven, de leerdoelen, en de manier waarop de stagiairs zullen gesuperviseerd worden. EU regelgeving met betrekking tot werktijden en minimum vakantie moet gerespecteerd worden.

Alle voorwaarden moeten vastgelegd worden in een geschreven overeenkomst die op voorhand wordt ondertekend door de stagiair en de werkgever.

Het kader voorziet ook dat in principe een stage niet langer duurt dan zes maand. Meer jongeren worden aangemoedigd om een buitenlandse stage te doen.

[De mededeling van de Europese Commissie](#) en [aanbeveling van de Raad](#), aangenomen door de Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid en Consumentenbescherming van 10 maart 2014.

2.11.3 Rapport over de implementatie van de aanbeveling van 18 juni 2009 over het oprichten van EQAVET

Europese Commissie, 28 januari 2014

Dit is het eerste rapport over vooruitgang van kwaliteitsborging in VET in de EU. De aanbeveling rond EQAVET (European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training) zorgde voor een referentie-instrument om lidstaten te helpen om de optimalisering van hun VET-systeem te promoten en te monitoren. Het kader is een soort 'toolbox' waaruit de gebruikers de elementen kunnen kiezen die ze meest relevant achten voor hun systemen.

Het rapport biedt een overzicht van mechanismen voor kwaliteitsborging op het niveau van het VET-systeem en van de VET-verstrekker. Sommige elementen van EQAVET zijn goed ingebed in de culturen van kwaliteitsborging van de Lidstaten. Er is nog ruimte voor verbetering op het vlak van gedeelde visie, die wederzijdse erkenning van kwalificaties en mobiliteit zou vergemakkelijken. Er is slechts een beperkte synergie met EQF, ECVET en Europass, die focussen op leerresultaten. Dat aspect is niet echt aanwezig bij EQAVET.

De flexibele benadering van EQAVET heeft er terzelfdertijd voor gezorgd dat het minder potentieel heeft als gemeenschappelijke taal en conceptueel kader voor alle lidstaten.

Bovendien stappen burgers over van het ene systeem naar het andere; lerenden krijgen steeds meer de kans om hun leertraject uit te stippelen door kansen uit verschillende subsystemen aan te grijpen, onder meer door leermogelijkheden die aangeleverd worden via ICT, en het is nodig dat ze de kwaliteit van die leerbronnen kunnen vertrouwen. Het is dus nuttig EQAVET te

bespreken binnen de context van alle transparantie-instrumenten en instrumenten voor kwaliteitsborging. (zie ook de conclusies van het rapport onder 2.12.2)

[Lees hier het rapport](#)

2.12 Hoger onderwijs

2.12.1 Europees Hoger Onderwijs in de wereld

Mededeling van de Europese Commissie, 11 juli 2013 en conclusies van de Raad, 25 november 2013

Deze nieuwe strategie van de Europese Commissie heeft als doel om Europese afgestudeerden aan de internationale vaardigheden te helpen die zij nodig hebben om waar dan ook ter wereld te kunnen werken en om ervoor te zorgen dat Europa dé bestemming blijft voor internationale studenten.

De Commissie onderstreept dat de universiteiten ook bij de 85 % van de studenten die geen gebruikmaken van mobiliteit een internationaal perspectief moeten helpen ontwikkelen, zodat ook zij de internationale vaardigheden leren die in een geglobaliseerde wereld nodig zijn. Dit betekent dat de universiteiten internationale leerprogramma's moeten ontwikkelen, talenkennis moeten bevorderen en het digitale leren moeten uitbreiden.

De mededeling leidde tot raadsconclusies op 25 november 2013.

De [mededeling van de Europese Commissie](#) (in het Engels)

[Nieuwsbericht](#) van de Europese Commissie

[Raadsconclusies](#)

2.12.2 Rapport vooruitgang kwaliteitsborging in hoger onderwijs

Europese Commissie, 28 januari 2014

Dit rapport volgt op een eerder rapport gepubliceerd in 2009. Het benadrukt dat kwaliteitsborging een meer actieve rol kan spelen in het ondersteunen van hervormingen, op het niveau van het systeem en van de instellingen; het stelt EU-acties voor om instellingen en lidstaten te ondersteunen.

Het rapport onderzocht volgende vragen:

- Hoe heeft kwaliteitsborging de academische gemeenschap, studenten en andere stakeholders ondersteund?
- Hoe heeft kwaliteitsborging ertoe bijgedragen dat instellingen toegang verbreden en ervoor zorgen dat studenten hun graad behalen?
- Hoe heeft kwaliteitsborging instellingen voor hoger onderwijs ondersteund om studenten uit te rusten met kwaliteitsvolle en relevante vaardigheden?
- Hoe heeft kwaliteitsborging mobiliteit en internationalisering ondersteund?

Het rapport brengt een aantal lacunes aan het licht. Kwaliteitsborging moet echt een ondersteuning worden om een interne kwaliteitscultuur te creëren, eerder dan een

'aankruisprocedure' te zijn. Kwaliteitsborging moet betrekking hebben op alle domeinen van de activiteiten van een instelling, rekening houdend met recente veranderingen in hoe hoger onderwijs wordt ingericht, en de hele instelling betrekken in het creëren van een cultuur van kwaliteit.

Bovendien stappen burgers over van het ene systeem naar het andere; lerenden krijgen steeds meer de kans om hun leertraject uit te stippelen door kansen uit verschillende subsystemen aan te grijpen, onder meer door leermogelijkheden die aangeleverd worden via ICT, en het is nodig dat ze de kwaliteit van die leerbronnen kunnen vertrouwen. Het is dus nuttig kwaliteit in hoger onderwijs te bespreken binnen de context van alle transparantie-instrumenten en instrumenten voor kwaliteitsborging. (zie ook de conclusies van het rapport voor beroepsonderwijs en –vorming onder 2.11.3). De mogelijkheid voor meer coördinatie van Europese instrumenten is het onderwerp van een openbare consultatie.

[Lees hier het rapport](#)

3 Ontwikkeling in andere beleidsdomeinen

3.1 Samen aan de slag voor de jongeren in Europa

Mededeling van de Europese Commissie, 19 juni 2013

In de mededeling 'Samen aan de slag voor de jongeren in Europa – Een oproep tot actie ter bestrijding van jeugdwerkloosheid' wordt nogmaals benadrukt dat bij alle inspanningen voor het stimuleren van de economische groei de bestrijding van jeugdwerkloosheid de hoogste prioriteit heeft.

Prioriteit is het versnellen van de implementatie van de jongerengarantie. De Commissie stelt voor 6 miljard EUR van het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief vervroegd beschikbaar te stellen, namelijk in 2014 en 2015 in plaats van gedurende de periode van zeven jaar van het MFK. De lidstaten moeten in het najaar met hun jeugdwerkgelegenheidsprogramma's komen. Parallel hieraan zal de Commissie een aantal instrumenten op EU-niveau ontwikkelen om de lidstaten te helpen, zoals de Europese Alliantie voor leerlingplaatsen, de coalitie voor digitale werkgelegenheid, EURES en het initiatief 'je eerste EURES-baan', en zal zij de ondernemingen helpen jongeren aan te nemen. Met al deze maatregelen moet voortgang worden gemaakt in nauwe samenwerking met de sociale partners en de relevante stakeholders.

[Lees hier de mededeling van de Europese Commissie](#)

3.2 Sociale inclusie van jongeren

3.2.1 Conferentie

Vilnius, 9–12 september 2013

Ongeveer 250 deelnemers discussieerden over prioriteiten van jeugdbeleid die te maken hebben met sociale inclusie van jongeren. De conferentie leidde tot 21 conclusies, gezamenlijk aangenomen door jongeren en beleidsmakers van de 28 Lidstaten.

Deze conclusies focussen op concrete voorstellen om sociale inclusie van jongeren te verhogen, meer bepaald van die jongeren die niet in onderwijs, vorming of tewerkstelling zijn (de zogenaamde NEET's). Ze dragen bij tot de Conclusies van de Raad in november 2013 (zie ook punt 3.2.2).

[Conference website](#)

3.2.2 Raadsconclusies sociale inclusie van jongeren

Raad van ministers van onderwijs, jeugdzaken, cultuur en sport, 25 november 2013

De Raad heeft conclusies aangenomen over het verbeteren van de sociale inclusie van jongeren niet in werkgelegenheid, onderwijs of vorming (NEET's). Doel is het probleem op een meer systematische manier aan te pakken via een reeks van beleidsmaatregelen met betrekking tot preventie, onderwijs, vorming en niet-formeel leren, vrijwilligerswerk, de overgang van onderwijs naar werkgelegenheid, en de werkgelegenheid zelf.

[Lees hier de conclusies](#)

3.2.3 Structurele dialoog

Op 20-21 mei 2014 keurde de raad een resolutie goed betreffende structurele dialoog met jongeren op vlak van sociale inclusie.

[Lees de resolutie van de Raad](#)

3.3 Jongerengarantie

La Hulpe, 17-18 oktober 2013

De Europese Commissie vergaderde met de Lidstaten om de praktische implementatie van de jongerengarantie te bespreken.

De Jongerengarantie is een nieuwe strategie om jeugdwerkloosheid aan te pakken en garandeert dat iedere jongere onder de 25, al dan niet geregistreerd bij het arbeidsbureau, binnen vier maanden na het verlaten van formeel onderwijs, of nadat hij of zij werkloos is geworden, een concreet en degelijk aanbod krijgt.

Dit aanbod moet neerkomen op een baan, leerlingplaats, stage, of voortgezette beroepsopleiding die aansluit bij de situatie en behoeften van ieder individu.

Iedere Lidstaat heeft het principe onderschreven, en moet nu een implementatieplan indienen, hoe het schema zal werken in de praktijk en zal gefinancierd worden. Het ESF (European Social Fund) kan EU-landen helpen om dergelijke schema's op te zetten; Lidstaten met jeugdwerkloosheid boven 25 % komen in aanmerking voor bijkomende EU financiering door het Jeugdtewerkstellingsinitiatief. De Lidstaten die in aanmerking komen voor deze bijkomende financiering dienden hun plannen in te dienen voor eind 2013; andere Lidstaten hadden de tijd tot midden 2014.

[Lees meer op de website van DG Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie](#)

4 Studies en conferenties

4.1 Beroepsonderwijs en –vorming

4.1.1 Voordelen van beroepsonderwijs en –vorming

‘Benefits of vocational education and training in Europe for people, organisations and countries’, CEDEFOP, 2013

In de publicatie wordt niet enkel gewezen op economische voordelen (hoger lonen, verhoogde productiviteit, economische groei), maar ook op de niet economische voordelen (zoals lager absentieïsme en lagere misdaadcijfers). Blijkt dat sommige van de belangrijkste positieve effecten van beroepsonderwijs niet makkelijk uit te drukken zijn in termen van geld. Toch moet bij het bepalen van investeringen ook rekening gehouden worden met deze positieve effecten.

Eén van de conclusies is dat beroepsonderwijs en –vorming dezelfde return brengt als algemeen onderwijs. De vrij lage waardering voor beroepsonderwijs en –vorming in sommige landen is dus niet gerechtvaardigd. De vaardigheden die verworven worden in beroepsonderwijs en in algemeen onderwijs zijn complementair. Een constructief debat moet dus niet gaan over de vraag of beroepsonderwijs al dan niet beter is dan algemeen onderwijs, maar wel over welk leerpad het meest geschikt is voor een bepaalde persoon op een bepaald moment.

Download de [publicatie op de website van CEDEFOP](#)

4.1.2 Arbeidsmarkresultaten van beroepsonderwijs en -vorming

‘Labour market outcomes of vocational education in Europe. Evidence from the European Union labour force survey’, CEDEFOP, Research paper nr 32, 2013

Er is evidence dat, in vergelijking met algemeen onderwijs van gemiddeld niveau, afgestudeerden uit beroepsonderwijs een snellere transitie maken naar de arbeidsmarkt, en meer kansen hebben om een permanente eerste job te vinden die overeenstemt met hun kwalificaties. Er zijn echter substantiële verschillen van land tot land, met de beste resultaten in die landen die een sterk beroepsonderwijssysteem kennen met een sterke connectie tussen leren op school en werkplekleren.

[Download de publicatie op de website van CEDEFOP](#)

4.2 Ondernemerschapsonderwijs

‘Entrepreneurship Education: a Guide for Educators’, een publicatie van de Europese Commissie, DG Ondernemingen en Industrie, juni 2013

In de mededeling ‘Een nieuwe kijk op onderwijs’ benadrukte de Europese Commissie de nood om ondernemerschapsonderwijs te integreren in alle sectoren van onderwijs en de centrale rol die leraren hierbij spelen.

De [publicatie](#) toont inspirerende praktijkvoorbeelden hoe leraren kunnen opgeleid en ondersteund worden bij het introduceren van ondernemerschapsonderwijs in de klas.

De gids is het resultaat van twee workshops ('Laboratories') op Europees niveau, waarbij lerarenopleiders, leraren en experts ervaringen uitwisselden en discussieerden. De gids bestaat momenteel enkel in het Engels, maar zou voor het eind van 2013 vertaald worden, en ook als gedrukt exemplaar gratis kunnen worden aangevraagd bij de Europese Commissie.

4.3 Onderwijsbudgetten

4.3.1 Publieke onderwijsuitgaven gedurende de economische crisis (2008-2011)

Eurydice, 2013

In deze publicatie wordt onderzocht in hoeverre de regeringen uitgaven aan onderwijs verhoogden/verlaagden sinds 2011. Hierbij wordt gefocust op twee vragen:

- Op welke manier is het totale budget voor onderwijs gewijzigd gedurende de economische crisis?
Blijkt dat het EU-gemiddelde verrassend stabiel is gebleven. Sinds 2011 is er een lichte verhoging. 18 EU landen gaven meer uit aan onderwijs in 2011 dan in 2008. In bepaalde landen vond echter een dramatische verlaging plaats (Bulgarije, Estland, Ierland, Griekenland en Litouwen).
- Op welke manier had de economische crisis invloed op uitgaven voor onderwijs in verhouding tot de totale uitgaven?
Ook deze verhouding bleef relatief stabiel tussen 2008 en 2011.

[De review](#) heeft enkele beperkingen:

- De data tonen enkel de impact op korte termijn van de crisis.
- Het gaat enkel om publieke uitgaven, privé-investeringen werden niet meegenomen.
- Er werd niet nagegaan in welke mate de budgetten al dan niet efficiënt werden ingezet.

4.3.2 Salarissen en vergoedingen voor leraren en schoolleiders in 2012-2013

Eurydice, oktober 2013

[Dit rapport](#) toont dat de verhogingen van de salarissen tussen 2000 en 2009 over het algemeen zwaarder wegen dan de besparingsmaatregelen die werden genomen tussen 2010 en 2012. Leraren blijven echter matig betaald.

4.3.3 Schoolgelden en ondersteuningssystemen voor studenten 2012/2013

Eurydice, oktober 2013

[Dit rapport](#) poogt een overzicht te bieden van alle kosten die worden aangerekend aan studenten, niet enkel de strikte schoolgelden. Het bevat infobladen per land.

4.3.4 Nationale fiches over onderwijsbudgetten in Europa 2013

Eurydice, december 2013

[Deze publicatie](#) bevat de meest recente gegevens over geplande onderwijsuitgaven in Europese landen. Nationale onderwijsbudgetten worden voorgesteld per type en onderwijsniveau. De

publicatie maakt het mogelijk wijzigingen in onderwijsbudgetten te identificeren tussen 2012 en 2013. Ook wordt er gepeild naar redenen voor deze wijzigingen.

4.4 Structuur van onderwijssystemen 2013/2014

Eurydice, oktober 2012

[Deze publicatie](#) bevat schematische diagrammen die een beeld geven van hoe onderwijs eruit ziet in 33 Europese landen, met de verschillende niveaus, van voorschools tot hoger onderwijs.

4.5 Naar een mobiliteitsscorebord

Eurydice, 10 januari 2014

Het eerste scorebord, ontwikkeld door Eurydice, is een van de manieren waarop de Europese Commissie gevolg geeft aan een oproep van de lidstaten om belemmeringen voor studie en opleiding in het buitenland weg te nemen, als onderdeel van bredere inspanningen om jongeren te helpen de vaardigheden en ervaring te verwerven die zij nodig hebben om hun inzetbaarheid op de arbeidsmarkt te vergroten.

Het mobiliteitsscorebord spitst zich toe op vijf belangrijke factoren die van invloed zijn op de motivatie en het vermogen van jongeren om een studie of opleiding in het buitenland te volgen:

- informatie en begeleiding met betrekking tot mobiliteitsmogelijkheden;
- meeneembaarheid van studiefinanciering;
- kennis van vreemde talen;
- erkenning van studies in het buitenland;
- ondersteuning van studenten uit minder bevoorrechte milieus.

De prestaties van de lidstaten lopen sterk uiteen, en geen enkel land scoort hoog op alle criteria.

Het scorebord zal de basis vormen voor toekomstige gezamenlijke monitoring op EU-niveau; de eerste bijwerking is gepland voor 2015.

[Persbericht](#)

II. OESO

---

1 PISA

1.1 Resultaten van PISA 2012

Het 'Programme for International Student Assessment (PISA)' is een driejaarlijks internationaal onderzoek met als doel onderwijssystemen wereldwijd te evalueren door de vaardigheden en kennis van 15-jarigen te testen.

De meest recente resultaten uit 2012 zijn nu beschikbaar. Zowat 510.000 studenten in 65 landen namen deel aan de test, ze vertegenwoordigen ongeveer 28 miljoen 15-jarigen wereldwijd.

De klemtoon lag deze keer op wiskundige geletterdheid; leesvaardigheid, wetenschappelijke geletterdheid en probleemoplossend vermogen kwamen in mindere mate aan bod. Voor het eerst test PISA ook financiële geletterdheid.

De PISA 2012 resultaten worden voorgesteld in zes volumes: elk volume omvat een hoofdstuk 'Wat data ons leren' en een hoofdstuk 'Wat dit betekent voor beleid en praktijk'.

In 2015 zal de klemtoon liggen op wetenschappelijke geletterdheid.

[De PISA resultaten 2012](#)

1.2 PISA in Focus: Leesvaardigheid bij leerlingen met migranten afkomst

PISA in Focus 29 (juni 2013) 'Do immigrant students' reading skills depend on how long they have been in their new country?'

Een analyse van gegevens uit PISA toont dat er geen aantoonbare verschillen zijn in leesvaardigheid tussen leerlingen die in het nieuwe land aankwamen voordat ze vijf jaar oud waren, en leerlingen die aankwamen tussen 6 en 11 jaar. Voor leerlingen die aankwamen toen ze twaalf jaar of ouder waren, en die ten hoogste vier jaar doorbrachten in het nieuwe land, stelt men in de meeste OESO landen echter vast dat ze meer achterstand hebben op gebied van leesvaardigheid dan immigranten die jonger waren op het ogenblik van de migratie.

Een onderzoek van de leeftijd van aankomst van de belangrijkste groepen van migranten in bepaalde landen bevestigt de grote rol van taalbarrières. Taal is echter niet de enige factor. Zo stelt men onder meer vast dat verschillen in levens- en onderwijsstandaard tussen het land van herkomst en het gastland relevant kunnen zijn.

Deze bevindingen kunnen gebruikt worden om immigratiebeleid te ondersteunen. Waar laattijdige migratie het gevolg is van beleid dat familiehereniging uitstelt, moeten de bedoelde voordelen van dat beleid zorgvuldig afgewogen worden tegenover de kosten van remediëring en ondersteuning. Op kortere termijn kan gerichte ondersteuning voor taal bij de leerlingen die pas

na twaalf jaar migreren ervoor zorgen dat er later minder nood is aan ondersteuning. Flexibele arrangementen om tracking uit te stellen kunnen ertoe bijdragen dat leerlingen hun volle potentieel kunnen benutten op het ogenblik dat keuzes moeten gemaakt worden. Beide maatregelen hebben een directe impact op de kansen voor deze leerlingen op de arbeidsmarkt later.

Download hier [PISA in Focus](#)

1.3 PISA for development

De Millennium Development Goals (MDG) werden in 2000-2001 bepaald en bestaan uit acht objectieven die moeten behaald worden tegen 2015. Met nog twee jaar te gaan, verhoogt de OESO inspanningen om die doelen te bereiken, en om na te denken over het bepalen van een agenda post 2015.

Een van de mogelijke acties is het gebruik van internationale metingen van onderwijssuccessen, met name door [het 'PISA for development' initiatief](#).

De bedoeling van dit initiatief is het gebruik van PISA te verhogen in ontwikkelingslanden, om hun voortgang ten overstaan van nationale targets te monitoren, om factoren te analyseren die te maken hebben met leerresultaten van studenten, in het bijzonder voor arme en kansarme bevolkingsgroepen.

Het pilootproject zal ook een methodologie ontwerpen om kinderen die uit het onderwijs vallen te betrekken in de surveys. Vijf à zeven landen zullen betrokken zijn over een periode van 36 maanden.

2 Resultaten van PIAAC

8 oktober 2013

Het OESO-onderzoek naar competenties bij volwassenen is een internationaal onderzoek uitgevoerd in 33 landen, als onderdeel van het PIAAC-programma (Programme for the International Assessment of Adult Competencies).

De resultaten werden gepresenteerd door Andreas Schleicher (OESO) en door Xavier Prats Monné (Europese Commissie).

De volgende resultaten zijn specifiek relevant voor EU onderwijs- en vormingsbeleid:

- 20 % van de EU volwassen bevolking heeft lage geletterdheid en gecijferdheid;
- onderwijs en vaardigheden verhogen inzetbaarheid;
- mensen met hoog vaardigheidsniveau doen het goed in volwassenenonderwijs, maar mensen met lage vaardigheden nemen zelden deel aan leeractiviteiten ('low skills trap');
- er zijn significante verschillen tussen individuen met gelijkaardige kwalificaties doorheen de EU: mensen met een diploma secundair onderwijs in sommige lidstaten scoren even goed als mensen met een diploma hoger onderwijs in andere lidstaten;
- 25 % van de volwassenen hebben te weinig vaardigheden om efficiënt gebruik te maken van ICT;

- vaardigheden die niet frequent gebruikt worden gaan achteruit;
- vaardigheden onderhouden zorgt voor belangrijke positieve economische en sociale resultaten.

De resultaten van dit onderzoek zullen aangewend worden bij het monitoren van de Europa 2020- strategie en bij de implementatie van de Onderwijs en Vorming Strategie.

[Lees meer](#) over resultaten, implementatie, design van de studie.

[Resultaten voor Vlaanderen](#), met ook toegang tot de samenvattende PIAAC-brochure, het Vlaamse PIAAC-rapport en een aantal 'PIAAC in focus' rapporten.

3 Resultaten TALIS 2013

25 juni 2014

TALIS (Teaching and Learning International Survey) is een internationaal vergelijkend onderzoek rond leraren en hun schoolleiders. Het project werd opgestart op initiatief van de OESO. Aan de hand van vragenlijsten worden leraren en schoolleiders (niveau ISCED 2) bevestigd rond tal van aspecten van hun werk en werkomgeving.

De volledige publicatie met overzicht van de internationale resultaten is beschikbaar op de website van de OESO.

Vlaanderen nam deel aan TALIS 2013 voor de eerste graad secundair onderwijs als kernpopulatie en verzamelde bovendien gegevens voor het lager onderwijs.

Het rapport 'Denken, handelen en professionele ontwikkeling van Vlaamse leraren en schoolleiders – Eerste resultaten van TALIS 2013' werd samengesteld door een team van de onderzoeksgroep Edubron van de Universiteit Antwerpen. Zij zorgden ervoor dat TALIS 2013 in Vlaanderen geïmplementeerd werd en maken in dit rapport hun eerste analyses bekend. De Vlaamse resultaten worden ook belicht in een [persbericht van het Departement Onderwijs & Vorming](#).

www.oecd.org/TALIS

4 Project 'Governing Complex Education Systems' (GCES)

Dit is een project van CERI (Centre for Educational Research and Innovation).

Deels omdat de complexiteit in onderwijs recent sterk is toegenomen, hebben overheden in zo goed als alle OESO-landen de autonomie van de scholen verhoogd. Daarbij komt dat de bevolking meer en meer geïnformeerd en veeleisend wordt. In deze context blijven de ministeries van onderwijs wel degelijk verantwoordelijk voor het verzekeren van kwaliteitsvol, innovatief en inclusief onderwijs. Bovendien wordt de zichtbaarheid van de resultaten verhoogd door internationale vergelijkingen zoals PISA, en wordt er meer en meer belang gehecht aan onderwijs in het bouwen van een sterke kenniseconomie.

Cruciale vraag die in dit project gesteld wordt is dan ook: hoe kunnen nationale onderwijssystemen hun objectieven bereiken in toenemend complexe omstandigheden? Het project focust op twee kernelementen: mechanismen van governance en kennisopties.

[Projectdocumenten, verslagen van conferenties, case studies](#)

5 De impact van kunstonderwijs

'Art for Art's Sake: The impact of arts education', een publicatie van CERI, 13 juni 2013

Van kunstonderwijs wordt gezegd dat het een positieve impact heeft op de drie soorten vaardigheden die gedefinieerd worden als 'skills for innovation':

- vaardigheden verbonden met het vak (ook niet-kunstgebonden vakken);
- creatief denken;
- gedrags- en sociale vaardigheden.

In dit rapport wordt nagegaan wat inderdaad de impact van kunstonderwijs is op deze drie types vaardigheden. Het betreft lessen kunst op school (zoals muziek, visuele kunsten, theater, dans), lessen waar kunst geïntegreerd is als ondersteuning van een academisch onderwerp, kunst buiten de school (zoals privé muzieklessen, buitenschoolse danslessen). Het gaat uitdrukkelijk niet over onderwijs over kunst.

Download hier het [rapport](#).

6 Innovatieve leeromgevingen

CERI, september 2013

Hoe kan je een innovatieve leeromgeving ontwerpen voor lerenden van de 21ste eeuw? Deze publicatie is gebaseerd op 40 case studies van krachtige innovatieve leeromgevingen. Een rijk geheel van internationaal materiaal dat een kader biedt om dergelijke omgevingen beter te begrijpen. Een eigentijdse leeromgeving zou moeten:

- de elementen en dynamiek van de 'pedagogical core' vernieuwen;
- een lerende organisatie worden (met overeenkomstig leiderschap, evaluatie, feedback);
- open staan voor partnerschappen om professioneel en sociaal kapitaal te doen groeien.

[Lees meer](#) over het ILE project.

7 Internationale studentenmobiliteit

How is international student mobility shaping up? Education Indicators in Focus, juli 2013

Gedurende de voorbije decennia is het aantal studenten dat hoger onderwijs volgt in het buitenland aanzienlijk gestegen. Vandaag studeren zo'n 4,5 miljoen studenten in het buitenland, met een zeer belangrijk aandeel (53 %) van Aziatische studenten. De top vijf van bestemmingen:

de VS, UK, Australië, Duitsland en Frankrijk. Een aantal niet-Engelstalige landen bieden nu lessen aan in het Engels om op die manier meer buitenlandse studenten aan te trekken.

Naast taal, kan ook het hogere inschrijvingsgeld een nadeel zijn voor de aantrekkelijkheid van een land. Dit hoger inschrijvingsgeld is niet noodzakelijk een hinderpaal in landen als Australië en de UK, wanneer studenten kunnen genieten van leningen of beurzen.

Buitenlandse studenten hebben belangrijke impact in het gastland: hun uitgaven hebben invloed op de economie; soms blijven ze in het gastland na hun studies. In Australië, Canada, Tsjechië en Frankrijk blijft meer dan 30 % van de studenten in het gastland, met dus belangrijke impact op de arbeidsmarkt.

Download de [Education Indicators in Focus](#)

8 Onderwijs GPS

Onderwijs GPS is een bron voor internationaal vergelijkbare data over onderwijsbeleid en – praktijk, kansen en resultaten. Het bevat gegevens uit verschillende OESO-publicaties zoals ‘Education at a glance’, PISA etc.

<http://gpseducation.oecd.org/>

9 De crisis en de nasleep van de crisis

OESO, 18 maart 2014, in de reeks ‘Society at a Glance’

Volgens de resultaten van [deze studie](#) zijn inkomensongelijkheid en sociale ongelijkheid in belangrijke mate toegenomen sinds het begin van de economische crisis.

De economische crisis heeft, buiten verhouding, de meest kwetsbaren in de maatschappij getroffen, en het ziet ernaar uit dat de situatie nog zal slechter worden, tenzij regeringen proactieve maatregelen nemen om deze groepen te beschermen. Deze maatregelen moeten erop gericht zijn verdere bezuinigingen in sociale transfers te vermijden.

10 Education Policy Outlook

De reeks ‘[Education Policy Outlook](#)’ ontwikkelt vergelijkende analyses van hervormingen in onderwijsbeleid in OESO landen en daarbuiten. Het verstrekt aan beleidsmakers duidelijke en toegankelijke informatie over beleid dat landen voeren om een antwoord te bieden op uitdagingen die te maken hebben met versterken van gelijkheid en kwaliteit, voorbereiden van studenten op de toekomst, verbeteren van scholen, evaluatie, governance en financiering.

Sinds het begin van 2012 werden in deze reeks profielen gepubliceerd voor Australië, Chili, Tsjechië, Finland, Ierland, Mexico, Nieuw Zeeland, Noorwegen en Turkije. Nu worden vier nieuwe landenprofielen toegevoegd: Denemarken, Duitsland, Spanje en Frankrijk.

11 Equity, Excellence and Inclusiveness in Education

Beleidslessen van over de hele wereld, OESO, maart 2014

Dit rapport werd voorbereid door Andreas Schleicher, in overleg met de mede-organisatoren van de 'International Summit on the Teaching Profession' (Nieuw Zeeland, 28-29 maart 2014). Het rapport is voornamelijk gebaseerd op data uit verschillende OESO publicaties:

- PISA 2012
- 'Equity and quality in education: supporting disadvantaged students and schools'
- 'Teachers matter: attracting, developing and retaining effective teachers'

Het [rapport](#) op de [website van de International Summit](#)

III. UNESCO

---

1 Inclusieve lerarenopleiding

De publicatie 'Promoting Inclusive Teacher Education' (2013) is een set van vijf handleidingen voor iedereen die wil bijdragen tot verbeteringen in de initiële lerarenopleiding op gebied van inclusie. Je vindt er een reeks uitdagingen en obstakels binnen verschillende domeinen in de lerarenopleiding, en er worden suggesties gedaan over hoe die uitdagingen kunnen aangepakt worden, om zo te komen tot een meer inclusieve praktijk.

[Inleiding](#)

[Beleid](#)

[Curriculum](#)

[Materialen](#)

[Methodologie](#)

2 Millennium Development Goals

2.1 Onderwijs in de post-2015 ontwikkelingsagenda

Envisioning education in the post-2015 development agenda, UNESCO, juli 2013

Deze [consultatie over onderwijs in de post-2015 ontwikkelingsagenda](#) werd georganiseerd door UNESCO en UNICEF, en heeft als doel de vooruitgang te meten in het licht van de onderwijsgerelateerde MDG's (Millennium Development Goals) en de bredere EFA's (Education for All goals).

Belangrijkste boodschap is dat universele toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en levenslang leren cruciaal zijn voor het bereiken van bovenstaande doelen: beter onderwijs leidt tot minder armoede, tot meer sociale cohesie, goed bestuur, betere gezondheid en gender gelijkheid.

2.2 Education for All Global Monitoring Report 2013-2014

Education for All Global Monitoring Report 'Teaching and Learning: Achieving quality for all'

[Dit rapport](#) geeft een update over de vooruitgang die landen maken ten overstaan van de Millennium Development Goals, overeengekomen in 2000. Het rapport maakt duidelijk dat geen enkel van de doelen zal bereikt worden in 2015. UNESCO dringt er bij de landen op aan om vooruitgang te bespoedigen, en om een doordachte post-2015 strategie uit te tekenen.

Het rapport is verdeeld in drie delen:

- voortgang ten overstaan van de doelen;
- Evidence dat vooruitgang in onderwijs cruciaal is om de MDG te bereiken na 2015;

- belang van beleid dat focust op het potentieel van leraren.

3 Onderwijs verandert levens

'Education transforms lifes'

Onderwijs heeft de kracht om een katalysator te zijn voor bredere ontwikkelingsdoelen. Bijgevolg moeten alle kinderen en jongeren, ongeacht hun achtergrond, woonplaats, geslacht, mogelijkheden, de kans krijgen om secundair onderwijs af te maken. Dat onderwijs moet kwaliteitsvol zijn, zodat kinderen en jongeren ook effectief leren. Onderwijs moet centraal staan in gelijk welk ontwikkelingsraamwerk.

Enkele voorbeelden van de transformatieve kracht van onderwijs:

- meer tewerkstellingsmogelijkheden voor mannen en vrouwen;
- rechtvaardiger onderwijs leidt tot snellere groei;
- onderwijs vermindert het aantal kindhuwelijken en vroege geboortes;
- onderwijs van de moeder redt het leven van kinderen;
- onderwijs redt het leven van moeders;
- onderwijs van moeders verbetert de voeding van de kinderen;
- onderwijs maakt mensen toleranter en meer milieubewust.

Download [de brochure](#) en de grafieken.

4 Neurowetenschappen en onderwijs

'Educational neurosciences. More problems than promise?', Education Policy Research Series, discussiedocument nummer 3, 2013

[Deze paper](#) is een van de discussiedocumenten die resulteerden uit de regionale High-Level Expert Meeting 'Beyond 2015: Rethinking Learning in a Changing World', Bangkok, 26-28 november 2012.

Er wordt een overzicht geboden van recente studies over neurowetenschappen, en een kritische benadering van het debat over hoe/of onderwijs kan gebaseerd zijn op bevindingen uit neurowetenschappen.

5 MIL (Media and Information Literacy)

Media and Information Literacy (MIL) ligt aan de basis van verhoogde toegang tot informatie en kennis, vrijheid van meningsuiting en kwaliteitsvol onderwijs. Het beschrijft vaardigheden en attitudes die nodig zijn om de functies van media en andere informatieverstrekkingen naar waarde te schatten, en om informatie en media inhoud te vinden, te evalueren en te produceren.

De uitdaging vandaag is om beleid te ontwikkelen dat twee enigszins tegenstrijdige doelstellingen in evenwicht houdt: het potentieel van media en nieuwe informatietechnologieën maximaliseren en de risico's die ze met zich meebrengen minimaliseren. Deze uitdaging treft vele actoren:

beleidsmakers, mediabedrijven, internet content providers, scholen, onderzoekers, middenveldorganisaties, en jongeren, hun ouders en andere volwassenen.

[Deze publicatie](#) behandelt MIL, zowel informatiegeletterdheid als mediageletterdheid. Deel 1 van de publicatie, de 'policy brief' is bedoeld voor beleidsmakers en kan gezien worden als een samenvatting.

De publicatie maakt deel uit van een [MIL Toolkit](#) die verder door UNESCO wordt ontwikkeld (met onder meer een MIL curriculum voor leraren).

6 Vernieuwde agenda voor volwasseneneducatie

De conferentie 'Equipping adults for the 21st Century: Joining Forces for Action on Skills and Competences' werd georganiseerd door de Europese Commissie en het UNESCO Institute for LifeLong Learning, in het kader van het Litouws voorzitterschap van de EU. De conferentie zoemde in op de recente resultaten van PIAAC en reflecteerde over de implementatie van de vernieuwde Europese agenda voor volwasseneneducatie.

[Programma en presentaties](#)

[Achtergronddocumenten en landenfiches](#)

IV. VRIJHANDELSAKKOORDEN

Het is belangrijk om ook de vrijhandelsakkoorden tussen de EU en de verschillende economische partners op te volgen. Onderwijs wordt regelmatig mee gevat als een van de (commerciële) diensten die vallen onder vrijhandelsakkoorden, al dan niet gekoppeld aan bepaalde voorwaarden. Daar waar het leerplichtonderwijs vaak gezien wordt als een publiek goed is dat veel minder vaak het geval voor specialiserende opleidingen in het hoger onderwijs, voor het hoger onderwijs als geheel en voor het volwassenenonderwijs.

De transatlantische vrijhandelszone (TAFTA) is een voorstel dat al sinds de jaren 1990 circuleert om een zeer grote vrijhandelsruimte te creëren tussen de EU en Noord-Amerika.

Sinds 2013 onderhandelen de USA en de EU over een dergelijk akkoord: het Transatlantic Trade and Investment Partnership. In tweede orde zal er onderhandeld worden met Canada, Mexico en de EFTA-landen om zo een reusachtige vrijhandelszone te creëren. Over de inzet van deze onderhandelingen organiseert de EU een bevraging van de stakeholders.

Stakeholders uit onderwijs zijn bezorgd over de:

- beroeps- en klachtenprocedures;
- de mate waarin onderwijs beschermd wordt tegen commerciële initiatieven. Als er binnen een onderwijssysteem ruimte is voor vrij initiatief, dan kan onderwijs gefinancierd of gesubsidieerd met publieke middelen onvoldoende beschermd worden;
- de ontwikkeling van een negatieve lijst. Alle diensten waarvoor geen uitzondering wordt bedongen dreigen onder het vrijhandelsakkoord te vallen. Als onderwijsdiensten niet specifiek worden uitgezonderd, zal dit akkoord ook gelden voor onderwijsdiensten. Dit in tegenstelling tot GATS dat met een positieve lijst werkt.

De Europese commissie geeft een [goed overzicht van alle standpunten](#).

De Europese [Onderwijsbonden \(ETUCE\)](#) formeerden hierover ook hun bezorgdheden.